

Waterschap **Scheldestromen**

Zeeland rekent op ons! **Bestuursprogramma** **2023-2027**

Inhoudsopgave

• Voorwoord.....	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Leeswijzer.....	7
2 Primaire taken Scheldestromen.....	9
2.1 Waterveiligheid.....	10
2.1.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) waterveiligheid.....	11
2.2 Voldoende water.....	11
2.2.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) voldoende water.....	12
2.3 Schoon water.....	13
2.3.1 Afvalwaterketen.....	13
2.3.2 Waterkwaliteit en Kaderrichtlijn Water 2022-2027.....	14
2.3.3 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) schoon water.....	14
2.4 Veilige wegen.....	15
2.4.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) veilige wegen.....	16
2.5 Bedrijfsvoering.....	17
2.5.1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving.....	17
2.5.2 Projecten.....	17
2.5.3 Digitalisering en privacy.....	18
2.5.4 Huisvesting.....	19
2.5.5 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) bedrijfsvoering.....	19
3 Het waterschap en zijn omgeving.....	21
3.1 Voldoende zoet water.....	22
3.2 Omgevingswet.....	22
3.3 Water en bodem sturend.....	22
3.4 Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).....	23
3.5 Klimaat, duurzame energie en circulaire economie.....	23
3.6 Biodiversiteit.....	23
3.7 Medewerkers en arbeidsmarkt.....	24
3.8 Communicatie, participatie en lobby.....	25
3.8.1 Communicatie.....	25
3.8.2 Participatie.....	25
3.8.3 Lobby.....	25
4 Financiën.....	27
4.1 Ontwikkelingen.....	28
4.2 Financiële uitgangspunten.....	29

voorzwoord

Na de waterschapsverkiezingen van maart 2023 en het daarop volgende (in)formatieproces voor de samenstelling van een nieuw dagelijks bestuur, is nu het moment aangebroken om gezamenlijk naar de invulling en toekomst van onze waterschapstaken te kijken. Gezien de vele maatschappelijke opgaven die daarnaast op ons afkomen, zoals klimaat, milieu en zeespiegelstijging neemt het belang hiervan alleen maar toe.

Het nieuw gevormde dagelijks bestuur heeft er voor gekozen om dat gezamenlijk te doen. Dat wil zeggen dat alle partijen die zijn vertegenwoordigd in onze algemene vergadering daarover kunnen meepraten en inbreng leveren.

En uiteraard geeft dat op voorhand geen garantie voor een succesvolle inbreng door alle twaalf fracties, maar het biedt wel meer gelegenheid dan wanneer de coalitiefracties een eigenstandig document zouden laten vaststellen door een meerderheid in de algemene vergadering.

Uiteraard ben ik me ervan bewust, dat er tussen partijen verschillende opvattingen zullen bestaan over het meest gewenste ambitieniveau van onze taakuitoefening, het tempo waarin dat moet gebeuren en hoeveel het mag kosten. Het is deze bestuursperiode van belang dat oppositie en coalitie bereid zijn om te 'geven en nemen' waar dat nodig is.

Het is goed om hierover met elkaar het gesprek aan te gaan, voor de korte en langere termijn. En de resultaten daarvan hun weerslag te laten vinden in een bestuursakkoord. Een belangrijk beleidsbepalend en richtinggevend document voor ons waterschap in de komende periode. En waarvan we de voortgang nauwgezet kunnen volgen. Want Zeeland rekent op ons!

Ik bedank alle bestuursleden uit de algemene vergadering en onze betrokken medewerkers die hieraan een inhoudelijke bijdrage hebben geleverd. En vertrouw verder op een constructieve samenwerking in en met de algemene vergadering, de functionele commissies en het dagelijks bestuur in combinatie met onze medewerkers. Het bestuursakkoord vormt hiervoor de aftrap!

Toine Poppelaars,
dijkgraaf

Inleiding

Bescherming van Zeeland tegen overstromingen, goed oppervlaktewaterbeheer, zuiveren van afvalwater, het beheren van 4.000 kilometer aan wegen en fietspaden in het buitengebied en de zorg voor wegbeplanting zijn de primaire taken van waterschap Scheldestromen. Hiermee levert het waterschap een actieve bijdrage aan de ruimtelijke invulling en beleving van onze provincie, zodat inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Hierbij moeten nu, maar ook voor de lange termijn de juiste keuzes gemaakt worden.

Op 15 maart 2023 vonden de waterschapsverkiezingen plaats. Dit leidde op 19 april tot de installatie van een nieuwe algemene vergadering waarin twee nieuwe partijen zitting namen. Op 8 juni 2023 werd het nieuwe dagelijks bestuur geïnstalleerd. Een belangrijke aanbeveling van de verkenners voor de huidige coalitie was, dat er niet enkel een coalitieakkoord geformuleerd werd, maar ook een waterschapsbreed bestuursakkoord. Dit is het document dat voor u ligt en dat is vastgesteld door de algemene vergadering op 23 november 2023.

Het doel van dit bestuursakkoord is om richting te geven aan de wijze waarop het waterschap de primaire taken uitvoert, maar ook op welke manier het waterschapsbestuur om wil gaan met de complexe maatschappelijke opgaven en integrale werkwijzen die het werk van waterschap Scheldestromen raken. De ambities van het bestuur zijn in dit bestuursakkoord op hoofdlijnen weergegeven. De concrete invulling hiervan zal plaatsvinden in beleid zoals het Waterschapsbeheerprogramma en projecten, nadat hierover met alle partijen in de algemene vergadering van gedachten is gewisseld.

Dit bestuursakkoord geeft de gezamenlijke koers aan die de algemene vergadering de komende jaren wil varen. De maatschappij verandert razendsnel en ingrijpende ontwikkelingen doen zich vaak plotseling voor. Waterschap Scheldestromen geeft uitvoering aan dit bestuursakkoord op basis van een aantal uitgangspunten. Dicht bij de Zeeuwse burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen staan, in samenspraak met onze samenwerkingspartners en stakeholders, op een open en transparante wijze.

Leeswijzer

Het bestuursakkoord is in een bepaalde volgorde opgebouwd. Het begint met de primaire taken van het waterschap. Dit zijn de wettelijke taken van waterschap Scheldestromen, het werk dat burgers, bedrijven en samenwerkingspartners van het waterschap mogen verwachten. Daarbij zijn ook de bestuurlijke ambities voor de komende bestuursperiode aangegeven. Deze ambities worden vertaald in prestatie indicatoren die als sturingsinstrument dienen voor het algemeen bestuur en het management.

In hoofdstuk 3 komen de maatschappelijke opgaven aan de orde. In het rapport van de verkenners van de nieuwe coalitie die het dagelijks bestuur van het waterschap vormt, werd geconstateerd dat waterschap Scheldestromen de komende jaren voor complexe maatschappelijke opgaven staat. Dit zijn ontwikkelingen met veel invloed op het waterschapswerk en waarover het waterschap een standpunt inneemt over hoe hiermee om te gaan en hoe te passen in ons werk.

Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële koers die het waterschap tussen 2023 en 2027 wil varen in de komende bestuursperiode met betrekking tot de uitvoering van ons werk en de realisering van de bestuurlijke ambities van de algemene vergadering.

Primaire taken Scheldestromen

De primaire taken van het waterschap zijn de taken die volgens de Waterschapswet en het Provinciaal Reglement aan het waterschap zijn toebedeeld. Voor de uitvoering van deze taken is er een wettelijke grondslag. De uitvoering hiervan wordt hoofdzakelijk gefinancierd vanuit belastinginkomsten. De primaire taken betreffen de zorg voor een veilige leefomgeving achter dijken en duinen, een veilige doorstroming van het verkeer over (plattelands)wegen in beheer bij het waterschap en voldoende en schoon oppervlaktewater.

2.1

Waterveiligheid

Het waterschap beheert 429 kilometer aan primaire waterkeringen en hierbij is het beveiligen van Zeeland tegen overstromingen eerste prioriteit. Door het stijgen van de zeespiegel, als gevolg van klimaatverandering, is de zorg voor veilige waterkeringen nog belangrijker. Het aanpassen van onze waterkeringen aan de stijgende zeespiegel is een vorm van klimaatadaptatie. We geven vorm aan een waterveiligheidsfilosofie voor de periode 2050-2100, waarin het concept van meerlaagse veiligheid een belangrijk onderdeel vormt.

Het beheer en onderhoud van onze dijken, duinen en kunstwerken is altijd op orde, zodat we voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor de waterkeringen en hierover rapporteren we jaarlijks aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). In 2022 was de beoordelingsronde van de veiligheid van alle bij het waterschap in beheer zijnde primaire waterkeringen gereed. Daaruit blijkt dat 114 kilometer niet voldoet aan de nieuwste veiligheidsnorm. Deze 114 kilometer zullen worden vertaald in concrete projecten die worden ingediend bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Op deze manier zorgen we ervoor dat alle waterkeringen in 2050 voldoen aan de wettelijke waterveiligheidsnorm (resultaatverplichting).

Alle dijkversterkingsprojecten worden uitgevoerd op basis van de beste oplossing op het gebied van

waterveiligheid en kostenefficiëntie. Zeewaartse kustversterking heeft hierbij de voorkeur, waar dat de beste oplossing is. Hierbij kijkt het waterschap naar nieuwe methoden van kustversterking als building with nature. Het waterschap zet binnen de wettelijke mogelijkheden in op een zeewaartse verlegging van de Natura2000-begrenzing. Ontpolderen is hierbij ongewenst. We zoeken hierbij nadrukkelijk de samenwerking met relevante partners als Rijkswaterstaat, de Provincie en Zuidwestelijke Delta. Tevens zal er een lange termijn planning van alle dijkversterkingsprojecten tot 2050 worden opgesteld. Waterschap Scheldestromen is actief partner van de alliantie van het HWBP en werkt daarmee intensief samen met andere waterschappen en Rijkswaterstaat op thema's als kennisuitwisseling, marktbenaderingsstrategieën, circulair en emissiearm bouwen en financiering van de HWBP-opgaven.

Bijzonder punt van aandacht is de financiering van de voor de veiligheid van alle Zeeuwen noodzakelijke dijkversterkingsprojecten. Gezien het grote areaal aan primaire waterkeringen en het geringe inwoneraantal van Zeeland, legt dit een onevenredig hoge druk op de tarieven van de waterschapsbelastingen. De ervaring met de dijkversterking Hansweert leert dat er vaak bijkomende kosten bovenop komen. Een voorbeeld hiervan zijn voorfinancieringskosten die gemaakt moeten worden om het project uit te kunnen voeren. De rentekosten hiervan zijn niet declarabel bij het HWBP. Daarom wordt de huidige

bestuurlijke lobby bij het Rijk om te komen tot een meer rechtvaardige kostenverdeling geïntensiveerd. Veiligheid tegen overstromingen is immers van nationaal belang en vraagt om solidariteit. Hierbij trekt waterschap Scheldestromen samen op met de Provincie Zeeland.

Tijdens deze bestuursperiode wordt uitvoering gegeven aan de dijkversterkingsprojecten Hansweert en Sint-Annaland. Daarnaast wordt het dijkversterkingsproject Zak van Zuid-Beveland voorbereid. Ook starten de voorbereidingen voor de dijkversterkingsprojecten Sloehaven-Buitenhaven en Zuid-Beveland Oost Westerschelde. Hierbij passen we de geleerde lessen van de voorbereiding en uitvoering van het project dijkversterking Hansweert toe.

2.1.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) waterveiligheid

- PI 1: We boeken jaarlijks vooruitgang op de prestatie indicator inrichting- en uitvoeringseisen wettelijke zorgplicht primaire waterkeringen (wordt meetbaar gemaakt in de jaarlijkse waterveiligheidsrapportage).
- PI 2: We lopen op schema om de doelstelling van het HWBP voor 2050 te halen zodat alle waterkeringen en kunstwerken binnen het areaal aan de norm voldoen, zoals gesteld in de Waterwet (meetbaar in jaarlijkse rapportage herijking programmering HWBP).

Voldoende water

Dagelijks werkt het waterschap, samen met overheden, ondernemers en inwoners, aan de inrichting en het onderhoud van het Zeeuwse watersysteem. Scheldestromen is verantwoordelijk voor goed waterbeheer, een opgave die steeds complexer wordt in tijden van klimaatverandering. Hevige buien en extreme droogte wisselen elkaar in korte tijd steeds sneller af.

Samen met de provincie Zeeland is de Integrale Visie Waterbeheer 2050 opgesteld, waarmee invulling kan worden gegeven aan het betaalbaar houden van de toekomstige opgave voor het waterbeheer. Dit is de basis voor de aanpak in deze bestuursperiode.

Het waterschap spant zich in om het watersysteem op orde te brengen en te houden. Hierbij wordt het principe gehanteerd dat er bij extreme neerslag geen verwijtbare schade is door een overstroming vanuit de sloot. In de Planvorming Wateropgave (PWO) is in de afgelopen jaren voor het beheergebied het huidige beschermingsniveau in beeld gebracht voor situaties met extreme neerslag. De benodigde maatregelen zijn bepaald conform de inundatienormen (WB21), die zijn vastgesteld in het Omgevingsplan Zeeland. In de PWO zijn ook alle waterpeilen opnieuw optimaal afgestemd op hoogteligging, grondgebruik en bodemsoort, in relatie met wateroverlast en droogte. Ook hiervoor zijn maatregelen bepaald zodat de gewenste peilen kunnen worden gehanteerd en het hele gebied in 2027 voorzien is van actuele peilbesluiten. Bij uitvoering van de maatregelen streven we naar betaalbaar waterbeheer. Verder streven we er naar om, daar waar het kan, snel te realiseren maatregelen eerder uit te kunnen voeren.

Voor het bepalen van de benodigde wijzigingen in het watersysteem en de aanpassingen in peilen wordt de werkwijze van de PWO herzien. Hiermee kan er sneller worden ingespeeld op ontwikkelingen in de omgeving en het klimaat en kunnen opgaven, waar dat nodig is, meer integraal worden bekeken. Naast te nat en een goede waterkwaliteit, zal nadrukkelijker gekeken worden naar te droog, zoet/zout en de samenhang tussen oppervlaktewater, grondwater en de bodem.

Om de bergings- en afvoercapaciteit van het watersysteem in stand te houden, voert het waterschap onderhoud uit. Hierbij worden de principes van assetmanagement toegepast, waardoor er afwegingen gemaakt kunnen worden

op basis van risico's. Verder volgt het waterschap, om de staat van watersystemen en waterkeringen niet in gevaar te brengen, de landelijke strategie om muskusratten terug te dringen tot aan de landsgrenzen. Voor beverratten geldt de ambitie om deze buiten de gebiedsgrenzen te houden.

Ook het duurzaam in stand houden en vergroten van de schaarse zoetwatervoorraden is één van de taken. Waar dat mogelijk is, wordt de voorraad zoet water vergroot. Dit vraagt om inzicht in de huidige toestand en het functioneren van ons grondwatersysteem en de bodem. Hiervoor wordt kennis ontwikkeld door middel van modellen en meetsystemen. Daarnaast zullen de onttrekkingen die het evenwicht tussen zoet en zout dreigen aan te tasten, goed in beeld worden gebracht. Waar nodig wordt er actief gehandhaafd.

De regels voor het gebruik van het grond- en oppervlaktewatersysteem zijn vastgelegd in de Keur Watersystemen 2012 (per 1 januari 2024 Waterschapsverordening). Bij nieuwe ontwikkelingen, die van invloed zijn op het watersysteem, brengt het waterschap de waterbelangen naar voren en past daarvoor diverse instrumenten toe, waaronder de watertoets. Hierbij is het tevens van belang dat het waterschap tijdig wordt betrokken bij externe planontwikkelingen. Hiervoor werken we samen met andere overheden.

Het waterschap is ook verantwoordelijk voor de kwaliteit van stedelijk oppervlaktewater en het afvoeren van overtollig water uit het gebied. In samenspraak met gemeenten wordt de Stedelijke Wateropgave (SWO) bepaald. Naar aanleiding van de SWO worden de benodigde maatregelen uitgevoerd. Een streven hierbij is om overtollig water niet via het rioleringsstelsel te laten afvoeren, om zo verdunning van het afvalwater, dat wordt verwerkt op de rioolwaterzuiveringsinstallaties, te voorkomen. De opslag van water in de ondergrond of particuliere reservoirs zijn hier voorbeelden van. In de bestuursperiode 2023-2027 zal een aantal grote projecten en werkzaamheden worden uitgevoerd, enkele daarvan zijn de nieuwbouw van Gemaal De Poel, de inrichting van de Kruispolder en baggerwerkzaamheden.

2.2.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) voldoende water

- PI 1: 95% van de geplande en begrote onderhoudswerkzaamheden van maaien en baggeren in het watersysteem zijn jaarlijks uitgevoerd.
- PI 2: De vangstinspanning loopt gelijk op met de landelijke afspraken voor de muskusrattenbestrijding, zowel in midden-Zeeland als in de grensregio.

2.3.1 Afvalwaterketen

Met het transporteren en zuiveren van afvalwater dragen we bij aan een veilige en gezonde leefomgeving. We voldoen hiermee aan de zorgplicht voor het zuiveren van stedelijk afvalwater. Het waterschap werkt hiervoor nauw samen met gemeenten die verantwoordelijk zijn voor het inzamelen van huishoudelijk afvalwater en stedelijk waterbeheer.

We anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en wetgeving. In deze bestuursperiode is er een opgave bij enkele zuiveringen voor de Kaderrichtlijn Water. We zetten in op het tijdig behalen van deze doelstellingen. De vernieuwde Richtlijn Stedelijk Afvalwater wordt waarschijnlijk in 2024 vastgesteld. De verwachting is dat er nieuwere, strengere eisen komen voor het verwijderen van nutriënten en mogelijke microverontreinigingen. We brengen in beeld hoe we deze opgave duurzaam en kostenefficiënt kunnen oppakken. Ter voorbereiding nemen we deel aan landelijke onderzoeken naar technieken voor het verwijderen van medicijnresten. Ook onderzoeken we de mogelijkheden om hulpstoffengebruik voor het zuiveringsproces te verminderen en grondstoffen uit het zuiveringsproces terug te winnen (circulariteit). We kijken naar de mogelijkheden om effluent en slib om te zetten in grondstoffen zoals water, bioplastic (PHA2USE) en biogas. Voor de (duurzame) verwerking van het zuiveringsslib werkt het waterschap onder andere samen met Slibverwerking Noord-Brabant (SNB).

Voor een goede uitvoering van de zuiveringstaak beheert en onderhoudt Scheldestromen een groot aantal transportleidingen, rioolgemalen, rioolwaterzuiveringsinstallaties en slibontwateringsinstallaties. Het waterschap heeft hierbij te maken met stijgende kosten voor beheer en onderhoud, die zitten in materialen, chemicaliën, energie en zuiveringsslib. We kiezen bij zuiverings- en installatiebeheer voor kostenefficiënte zuiveringstechnieken. Om kosten te besparen werken we bij het aanbesteden van chemicaliën samen met andere waterschappen. De komende bestuursperiode wordt geïnvesteerd in de instandhouding en toekomstbestendigheid van rioolgemalen, transportleidingen en zuiveringen. Voorbeelden zijn een aantal grote verbouwingen op rwzi's: Verseput, Hulst en Kloosterzande.

De rioolgemalen, (pers)leidingen en zuiveringen maken onderdeel uit van de waterketen waarbij ook het gemeentelijk rioolstelsel hoort. Daarom werken we samen met de 13 Zeeuwse gemeenten en Evides Drinkwater in de 'Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland' (SAZ+). We werken aan een toekomstbestendige waterhuishouding in het stedelijk gebied en aan het verbeteren van de kwaliteit en efficiëntie van de waterketen. Regenwater moet zoveel mogelijk worden gescheiden van afvalwater om de rioolwaterzuiveringsinstallaties niet extra te belasten. Overwogen wordt om binnen de SAZ+ ook kennisuitwisseling met het bedrijfsleven te initiëren, indien alle samenwerkingspartners het hier mee eens zijn.

2.3.2 Waterkwaliteit en Kaderrichtlijn Water 2022-2027

Een goede kwaliteit van het oppervlakte-, grond- en drinkwater is van levensbelang voor de gezondheid van planten, dieren en mensen. De waterkwaliteit is de afgelopen decennia sterk verbeterd, maar er is nog genoeg te doen. Voor het behouden en verbeteren van de waterkwaliteit, werken we met wettelijke richtlijnen, zoals de Kaderrichtlijn Water. Dit is Europese wetgeving die ervoor moet zorgen dat uiterlijk in 2027 het water in alle Europese landen voldoende schoon (chemisch op orde) en gezond (ecologisch in evenwicht) is. Het voldoen aan de KRW-doelen in 2027 is een wettelijke verplichting voor het waterschap. Geen enkel waterschap in Nederland heeft zoveel waterlichamen met brak water als waterschap Scheldestromen. Van de 39 waterlichamen in Zeeland is er één zoet en de rest is brak tot sterk brak. Over het functioneren van brakke ecosystemen is minder bekend dan over zoet watersystemen. Dit is een uitdaging voor het vaststellen van passende doelen en maatregelen. Via kennis en ontwikkeling vergroten we het inzicht in hoe brakke ecosystemen functioneren en de opgave die er (nog) ligt. Zo zijn er dankzij kennisontwikkeling inmiddels aangepaste doelen afgeleid voor de nutriënten stikstof en fosfor, en voor de vier biologische groepen waar de KRW naar kijkt: vissen, fytoplankton (algen), macrofauna (kleine ongewervelde waterbeestjes) en macrofyten (waterplanten).

Het waterschap spant zich maximaal in om de waterkwaliteit te laten voldoen aan de KRW-doelen in 2027. Het waterschap maakt onderscheid tussen direct beïnvloedbare en niet-direct-beïnvloedbare KRW-doelen. Voor de doelen waarop het waterschap zelf invloed kan uitoefenen om deze te realiseren, wordt alles op alles gezet om hier in 2027 ook daadwerkelijk aan te voldoen. Daarnaast onderzoekt het waterschap samen met de Provincie of bepaalde doelstellingen op een andere wijze, bijvoorbeeld met behulp van innovaties, gerealiseerd zouden kunnen worden. Richting de Provincie communiceren we tijdig en actief over de stand van zaken met betrekking tot het behalen van de doelstellingen. Voor de KRW-doelen die nog niet haalbaar blijken te zijn, wordt gekeken of de doelen wel passend zijn en of deze onderbouwd kunnen worden aangepast. Daarnaast wordt gewerkt aan verantwoording, zodat na 2027 richting het bevoegd gezag kan worden verantwoord waarom de doelen nog niet konden worden behaald. Over de niet-beïnvloedbare doelen voeren we actief overleg met de Provincie en andere relevante partijen met betrekking tot de knelpunten in de regelgeving van het Rijk en de Europese Unie. Bij gebiedsgericht werken worden de KRW-doelen meegenomen. We investeren in maatregelen die

daadwerkelijk een functionele bijdrage leveren aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Het voorkomen en beperken van de uitstoot van verontreinigende stoffen ligt deels bij het waterschap als het gaat om de emissies via rwzi's, maar voor een belangrijk deel ook bij derden. We werken hieraan door:

- het beperken van de eigen emissies via gezuiverd water van rioolwaterzuiveringen. We voldoen minimaal aan de lozingseisen;
- het stimuleren van emissiereductie door derden;
- het reguleren, toezichthouden en waar nodig handhaven van wet- en regelgeving.

2.3.3 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) schoon water

- PI 1: De installaties voor het zuiveren van afvalwater functioneren naar behoren. We zorgen ervoor dat de totale zuiveringsprestatie (het rendement waarmee nutriënten en stoffen worden verwijderd op de zuivering) minimaal 80% is.
- PI 2: We voldoen aan de nalevingsverplichting zoals opgenomen in de lozingsvergunningen voor het lozen van gezuiverd afvalwater. We streven een nalevingsverplichting van 98% na.
- PI 3: We hebben een goed functionerend transportsysteem voor het transporteren van afvalwater vanaf het overnamepunt tot aan de zuiveringen. Nooduitlaten door het technisch falen van het systeem mogen niet voorkomen.
- PI 4: In 2027 hebben we 38,2 kilometer natuurvriendelijke oevers aangelegd, waarmee voor 100% aan de KRW-opgave op dit punt is voldaan.
- PI 5: in 2027 hebben we zes vispassages aangelegd, waarmee voor 100% aan de KRW-opgave op dit punt is voldaan.

2.4 Veilige wegen

De zorg voor veilige wegen in het buitengebied is een belangrijke taak van het waterschap. Waterschap Scheldestromen beheert en onderhoudt circa 4.000 kilometer wegen en fietspaden in het buitengebied en de wegbermen en het groen langs deze wegen. Bij de uitvoering van de wegentaak volgt het waterschap de uitgangspunten die het Rijk geformuleerd heeft in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV 2030).

Het uitgangspunt is dat de wegentaak voor het waterschap behouden moet blijven. Dit omdat het beheer in Zeeland dan tegen de laagste maatschappelijke kosten wordt uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten van de wegategorisering onderzoekt het waterschap de mogelijkheid tot uniformering van de waterschapswegen. Om de duidelijkheid en daarmee de verkeersveiligheid van de weggebruikers, alsmede de bereikbaarheid en een vlotte doorstroming op onze wegen te vergroten, wordt het snelheidsregime van 60 km per uur en bijbehorende inrichting, ook in deze afwegingen meegenomen. Samen met de Provincie en andere wegbeheerders voert het waterschap intensief overleg over de wegmobiliteit in Zeeland. Tevens wordt geïnvesteerd in data- en asset-management voor onze wegen, zodat we kostenefficiënt en risicogestuurd kunnen beheren en onderhouden.

De inrichting van ons wegennet wordt uitgedrukt in een rapportcijfer op basis van CROW-richtlijnen.

Het wordt steeds drukker op de waterschapswegen. Economische ontwikkelingen leiden tot meer verkeerstoename, landbouw, industrie en toerisme in ons unieke Zeeuwse landschap. Niet alle waterschapswegen zijn hierop ingericht en moeten daarom soms aangepast worden. De kosten hiervan mogen niet alleen voor rekening van het waterschap komen. Deze bestuursperiode wordt beleid ontwikkeld dat gebaseerd is op het kostenveroorzakersprincipe. De partijen die verantwoordelijk zijn voor een economische ontwikkeling, waarvoor wegen aangepast moeten worden, dragen hier financieel aan bij. Door daarnaast gebruik te maken van landschappelijke inpassingen bij gebiedsontwikkelingen en compensatie bij verlies van het groen areaal houdt het waterschap ook vinger aan de pols op landschapniveau.

Het waterschap wil vroegtijdig betrokken worden bij gebiedsontwikkelingen. Hiervoor is nauw overleg nodig met de medewegbeheerders in Zeeland. Dit is ook belangrijk voor de implementatie van de Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking treedt. De Zeelandbrede samenwerking in de gladheidsbestrijding wordt voortgezet. Dit is een voorbeeld van hoe Zeeuwse wegbeheerders gemeenschappelijk de Zeeuwse wegen veilig houden.

Bij het beheer van fietspaden richten we ons in de eerste plaats op drukke fietsroutes en routes die deel uitmaken van Kwaliteitsnetwerk Fiets Zeeland. Ook kijken we per gebied welke knelpunten in het Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland aanwezig zijn en onderzoeken we of veranderen van (fiets)routes een oplossing biedt. In het verlengde van de zorg voor veilige wegen en fietspaden ligt het onderhoud van de wegbermen. Bij dit onderhoud staat de veiligheid van de weggebruikers centraal. We houden hierbij zoveel mogelijk rekening met de belangen van flora en fauna en houden ons aan de geldende wet- en regelgeving op dit gebied. Bij het beheren en onderhouden van wegbeplantingen ligt de nadruk op zorgplicht. Daarnaast hebben we bij vervanging van beplanting aandacht voor duurzaamheid en landschappelijke inpassing door te kiezen voor meer variatie en inheemse soorten. Dit om ziektes en plagen tegen te gaan en de soortenrijkdom te bevorderen, zodat we het landschap een kwaliteitsstimulus kunnen geven.

In 2024 zullen verschillende grote projecten worden uitgevoerd, waaronder de aanleg van een vrijliggend fietspad langs de Roterijdkijk (Dreischor) en het aanbrengen van deklagen op verschillende wegen. Op meerdere locaties wordt wegbeplanting omgevormd door oude bomen en struiken te rooien en nieuwe aan te planten. We zorgen er voor dat op deze manier het oppervlak aan beplantingen minimaal gelijk blijft.

2.4.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) veilige wegen

- PI 1: De lengte van de wegbeplanting langs onze wegen blijft minimaal gelijk aan die van 2023.
- PI 2: De inrichting van het hoofdwegenet komt overeen met de CROW-richtlijnen en heeft een gemiddeld rapportcijfer van 6. (Op basis van de eerste onderzoeksuitkomsten zal een startcijfer worden bepaald).

Om onze primaire taken goed uit te kunnen voeren en onze maatschappelijke opgaven samen met onze samenwerkingspartners in te kunnen vullen, is een adequate bedrijfsvoering essentieel. Het waterschap is een betrouwbare, vooruitstrevende, open en kosteneffectieve overheidsorganisatie, die op een moderne en eigentijdse manier aanhaakt bij relevante ontwikkelingen. Voor een goede bedrijfsvoering zijn diverse onderwerpen van groot belang, deze worden hieronder toegelicht.

2.5.1 Vergunningverlening, toezicht en handhaving

De invoering van de Omgevingswet, per 1 januari 2024, maakt het noodzakelijk dat het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving uniform verloopt. Gebiedsgericht en risicogestuurd werken is onderdeel van deze nieuwe wet, waarbij binnen en tussen de verschillende werkgebieden en andere overheden nauwe afstemming wordt gevraagd. Dit zal leiden tot intensievere samenwerking voor zowel de vergunningen als het toezicht op de wet- en regelgeving.

De verwachting is dat met het inwerkingtreden van de Omgevingswet het aantal vergunningaanvragen zal dalen, omdat er meer wordt gewerkt met algemene regels. Het aantal meldingen van watergerelateerde activiteiten zal toenemen, evenals het benodigde toezicht hierop.

Daarnaast vragen de steeds langere droge periodes om een goede set aan regels (actief grondwaterbeleid), een toename in verwerking van meldingen en vergunningaanvragen en actief toezicht en handhaving. We gaan met de Provincie in overleg over de door haar vergunde grondwateronttrekkingen. Ook wordt ingezet op de monitoring van zoetwaterbeschikbaarheid. Zodat het waterschap, waar mogelijk, kan bijdragen aan het in stand houden en vergroten van de schaarse zoetwatervoorraden.

2.5.2 Projecten

Binnen het waterschap fungeert de afdeling projecten als intern opdrachtnemer voor de overige afdelingen van het waterschap. De belangrijkste activiteiten zijn het realiseren van projecten, het doen functioneren van de crisisorganisatie en het aantrekken van subsidies. Het waterschap streeft naar een stabiele projectprogrammering. Indien het investeringsvolume naar boven wordt bijgesteld dan vergt dit meer capaciteit in mensen. In de projectrealisatie maken we onderscheid tussen HWBP-projecten en reguliere waterschapsprojecten. Dit vanwege het feit dat HWBP-projecten op een andere manier worden gefinancierd en op een andere manier worden uitgevoerd. De programmering en de keuzes van projecten, alsmede het bepalen van de opgaven per deelgebied, volgen vanuit de primaire taakuitvoering. Een randvoorwaarde voor het succesvol realiseren van projecten is de beschikbare capaciteit binnen de organisatie, maar ook een goede voorbereiding op het gebied van grondverwerking en het verkrijgen van de benodigde

vergunningen. Bij grondverwerving wordt zeer terughoudend omgegaan met het instrument onteigening en is minnelijke grondverwerving het uitgangspunt, eventueel in combinatie met kavelruil.

2.5.3 Digitalisering en privacy

Digitalisering speelt een steeds grotere rol in de maatschappij en de bedrijfsvoering van het waterschap. Onder digitalisering verstaan de waterschappen de overgang van analoge informatie naar digitale informatie. Hierbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk de landelijke standaarden en standaard oplossingen worden toegepast. Hiervoor werkt het waterschap samen met de andere waterschappen en de Unie van Waterschappen en als partner in de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis. Het waterschap is voornemens om in deze bestuursperiode toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Zeeuws Archief. Digitalisering brengt ook risico's met zich mee, zoals datalekken en vormen van cybercriminaliteit. Waterschap Scheldestromen anticipeert hierop met een gedegen informatieveiligheidsbeleid dat gebaseerd is op de landelijke standaard voor informatiebeveiliging binnen de overheid (Baseline Informatiebeveiliging Overheden). Waar mogelijk worden gegevens beschikbaar gesteld aan burgers en bedrijven, zodat zij hier op eenvoudige en gebruiksvriendelijke wijze gebruik van kunnen maken. Digitalisering biedt voordelen

voor het waterschap en de burger, maar het waterschap blijft ook bereikbaar voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Het waterschap is en blijft een mensgerichte organisatie. Het waterschap is transparant in de communicatie en informatieverstrekking. In het kader daarvan wordt in deze bestuursperiode geïnvesteerd in een systeem om de algemene vergaderingen en commissies live uit te zenden. Deze vergaderingen zijn dan te volgen via de website van het waterschap.

Met de toenemende digitalisering neemt ook het risico op inbreuk op de privacy van gegevens van derden toe. Om het risico zo klein mogelijk te maken, treft het waterschap verschillende maatregelen. De actuele regels van de Europese Unie en het Rijk wordt toegepast en vertaald in beleid om de privacy van medewerkers, burgers en andere partijen te waarborgen.

2.5.4 Huisvesting

Op dit moment beschikt het waterschap over twee hoofdkantoren: een kantoor in Middelburg en een kantoor in Terneuzen. Deze situatie is ontstaan als gevolg van de fusie tussen twee Zeeuwse waterschappen. In 2024 zal worden onderzocht in hoeverre het aanhouden van twee hoofdkantoren wenselijk en doelmatig is.

De algemene vergaderingen, bestuurlijke commissies en vergaderingen van het dagelijks bestuur vinden nu roulerend in Middelburg en Terneuzen plaats. Onderdeel van het genoemde onderzoek is ook de mogelijkheid om één centrale bestuurlijke vergaderlocatie aan te houden.

2.5.5 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) bedrijfsvoering

- PI 1: Van de aangevraagde vergunningen wordt tenminste 95% binnen de vastgestelde termijn behandeld.
- PI 2: Het waterschap voldoet in 2027 voor 90% aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

Het waterschap en zijn omgeving

Het waterschap staat midden in de maatschappij en heeft net als andere overheden te maken met een aantal grote maatschappelijke opgaven. Waar dat op kostenefficiënte wijze kan, worden deze maatschappelijke opgaven ingebed in de taakuitvoering van het waterschap. Op die manier anticipeert het waterschap op klimaatverandering, digitalisering en krapte op de arbeidsmarkt. Het aanpakken van deze opgaven kan niet zonder samenwerking met onze omgeving. Per opgave wordt bekeken op welke manier het waterschap hieraan het beste kan bijdragen. Daarnaast neemt het waterschap deze bestuursperiode deel aan relevante overlegstructuren ten aanzien van maatschappelijke opgaven in relatie tot de uitvoering van de primaire taken van het waterschap.

Voldoende zoet water

In Zeeland zijn er grote verschillen in de beschikbaarheid van zoet water. Onze provincie is omgeven door zout water en lange periodes van droogte maken de beschikbaarheid van zoet water in Zeeland tot een knelpunt. Hoewel de beschikbaarheid van zoet water geen wettelijke kerntaak is van het waterschap, streeft het waterschap er naar om de beschikbaarheid van zoet water waar mogelijk in stand te houden en te vergroten. Dit doen we door actief met andere partijen, zoals de Provincie, ZLTO en natuurorganisaties, op te trekken en waar mogelijk faciliteren en ondersteunen we concrete initiatieven. We blijven proactief op de hoogte van de projecten in ons beheergebied. We zijn bereikbaar voor initiatiefnemers en vinden het belangrijk dat de rol en verantwoordelijkheid van het waterschap helder is. Een ander onderdeel is uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma van het Zeeuws Deltaplan Zoetwater en de samenwerking in het Deltaprogramma Zoetwater onder de vlag van de Zuidwestelijke Delta.

In een deel van het gebied is externe aanvoer van zoet water uit het hoofdwatersysteem (de grote rivieren) mogelijk. We werken samen met de streek aan het in stand houden van de externe aanvoer van zoet water en het kunnen overbruggen van moeilijke periodes in de aanvoer in de toekomst. Daarnaast wordt onderzocht in welke gebieden externe aanvoer van zoet water mogelijk gemaakt kan worden. We doen dit in samenspraak met alle belanghebbenden. Het waterschap brengt dan tevens de consequenties voor het (beheer van het) watersysteem in beeld. Bij het beschikbaar stellen van zoet water gaat het waterschap uit van het profijtbeginsel. In gebieden waar géén aanvoer van zoet water uit het hoofdwatersysteem mogelijk is, faciliteren we waar mogelijk gebruikers in het vasthouden van regenwater. Dit doen we door het uitvoeren van pilots en het vergroten van onze kennis over het vasthouden van zoet water. We scherpen aan welke rol het waterschap inneemt bij het zoveel mogelijk weerbaar zijn tegen zoet watertekorten in de toekomst.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vraagt dat het waterschap anders gaat werken. In de nieuwe wet wordt uitgegaan van het principe 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Dit houdt waarschijnlijk in dat het waterschap in de toekomst minder vergunningen hoeft te verlenen, omdat veel activiteiten niet meer vergunningplichtig zijn en dat het doen van een melding volstaat. Deze activiteiten worden opgenomen in algemene regels, waardoor er een verschuiving plaats zal vinden van het vooraf verlenen van vergunningen, naar actiever toezicht op de naleving van deze regels. Een belangrijk punt van aandacht is de afstemming met de andere Zeeuwse overheden binnen het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Ook de publieksvriendelijke werking van het DSO zelf is naar verwachting een punt van aandacht. Hierbij zoekt het waterschap nauwe afstemming met het Rijk en de lokale overheden.

Water en bodem sturend

In relatie tot de beleidsmatige uitwerking van de Omgevingswet, is vanuit het Rijk een forse hoeveelheid documenten geproduceerd die nadere uitwerking geven aan de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Een belangrijk document is de Rijksbrief Water en Bodem Sturend uit 2022 waarin 33 structurerende keuzes worden gepresenteerd over hoe om te gaan met water en bodem. In de afgelopen bestuursperiode is een eerste stap gezet in de duiding van deze Rijksbrief en het identificeren van de relevante onderdelen die in de toekomst een plaats moeten krijgen in de bedrijfsvoering van het waterschap, de verplichting vanuit de KRW-opgave én de brief 'Water en bodem Sturend (2022). In deze bestuursperiode wordt dit nader uitgewerkt en geïmplementeerd.

3.4

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied is een programma onder de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) wat zich richt op de doelen voor natuur, stikstof, water, bodem en klimaat in het landelijk gebied. De Provincie Zeeland is verantwoordelijk voor het opstellen van het Zeeuwse gebiedsprogramma en voor de uitvoering van de vastgestelde maatregelen. Hier zit ook een duidelijke relatie en overlap met de taakuitvoering van het waterschap. Om deze reden is al in de fase van het opstellen van het gebiedsprogramma een nauwe en structurele samenwerking ingezet tussen de Provincie en het waterschap. Inzet is dat deze samenwerking gedurende deze bestuursperiode verder wordt bestendigd om zo een goede verbinding te leggen tussen maatregelen uit het NPLG en de taken van het waterschap. Er wordt voorzien dat het waterschap niet alleen een rol zal hebben bij de voorbereiding en programmering, maar ook bij de uitvoering van maatregelen in het kader van het NPLG.

3.5

Klimaat, duurzame energie en circulaire economie

Het waterschap investeert de komende jaren in het verder verduurzamen van de bedrijfsvoering en de uitvoering van de primaire taken. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan het doorvoeren van energiebesparende maatregelen, het opwekken van energie voor eigen gebruik en het circulair maken van grondstofstromen. We hanteren daarbij de zienswijze dat deze investeringen kostenefficiënt zijn. Het waterschap heeft zich in het verleden gecommitteerd aan een aantal landelijke doelstellingen op het gebied van klimaat en duurzaamheid. Zo hebben we in navolging van het Klimaatakkoord van Parijs de ambitie om in 2025 te beschikken over een energieneutrale bedrijfsvoering. Door tussentijdse aanpassing van deze doelstellingen is het lastig om deze in 2025 te realiseren. Door het formuleren en uitvoeren van aanvullend beleid streeft het waterschap ernaar om alsnog zo snel mogelijk te voldoen aan de doelstelling om energieneutraal te zijn.

We participeren in de Zeeuwse Regionale Energie Strategie (RES) en we dragen bij aan de regionale doelen voor Zeeland. Op het gebied van initiatieven zoals Aquathermie, energie in de afvalwaterketen en zonne-energie levert het waterschap een concrete bijdrage met gebiedskennis en het beschikbaar stellen van onze assets. In 2022 hebben de waterschappen tevens uitgesproken te streven naar volledige klimaatneutraliteit in 2035. De nadruk wordt gelegd op broeikasgassen die het waterschap zelf, of partijen die voor het waterschap werken veroorzaken. Bijvoorbeeld lachgas en methaan op de rwzi's.

3.6

Biodiversiteit

Samen met medeoverheden draagt het waterschap zorg voor de kwaliteit van de leefomgeving. Biodiversiteit is daarvan een onderdeel. Het waterschap koppelt biodiversiteit waar mogelijk mee in de taakuitvoering en levert een bijdrage binnen de primaire taken. Waar dat functioneel is, werkt het waterschap samen met de Provincie, gemeenten en belangenorganisaties. Biodiversiteit raakt het waterschapswerk op

verschillende manieren. De zorg voor voldoende en schoon water en het beheer van het groen langs onze wegen zijn hier voorbeelden van. Het waterschap handelt hierbij conform de in 2018 vastgestelde Visie Biodiversiteit en de geldende landelijke wet- en regelgeving, alsmede de met samenwerkingspartners gemaakte afspraken. Dit gebeurt zowel bij werkzaamheden op het gebied van beheer en onderhoud van de percelen die het waterschap in beheer heeft, als bij de voorbereiding en uitvoering van nieuwe werken. Ook voert het waterschap een pilot uit waarbij in drie proefgebieden ter verbetering van de biodiversiteit op een andere wijze wordt gemaaid. Ervaringen die zijn opgedaan binnen de pilotgebieden vormen de basis voor het toekomstig maaibeeld. Ook wordt er langs wegbermen, waar dat kan in verband met de verkeersveiligheid minder breed gemaaid, zodat er meer ruimte is voor flora en fauna om zich te ontwikkelen. Beschermd plantensoorten in de berm worden ontzien. Het waterschap kijkt samen met terreinbeheerders wat het beste waterpeil is voor hun gebied, afhankelijk van de functie. Invasieve exoten (soorten die van nature niet thuis horen in een gebied) worden waar nodig bestreden.

Medewerkers en arbeidsmarkt

Een randvoorwaarde om het waterschapswerk goed uit te kunnen voeren is het hebben van voldoende gekwalificeerde medewerkers. Als gevolg van de vergrijzing is de arbeidsmarkt erg krap. Het is moeilijk om aan gekwalificeerde medewerkers te komen. De concurrentie tussen organisaties om aan nieuwe medewerkers te komen is groot. Bovendien vertrekken er de komende jaren veel medewerkers in verband met pensionering. Tot nu toe is het Scheldestromen gelukt om de ontstane vacatures grotendeels in te vullen. Echter, zal dit de komende jaren niet vanzelfsprekend zijn vanwege de sterker toenemende vergrijzing en het wegtrekken van jongeren uit de provincie. De komende jaren zal er daarom veel aandacht zijn voor arbeidsmarktcommunicatie en strategische personeelsplanning.

Communicatie, participatie en lobby

De externe omgeving van het waterschap wordt steeds complexer en kent een grote diversiteit aan belanghebbenden. Om te kunnen bewegen in deze steeds complexere omgeving en om de belangen van het waterschap te behartigen is communicatie met de omgeving noodzakelijk.

3.8.1 Communicatie

Bij communicatie maken we onderscheid tussen generieke, corporate communicatie die gericht is op een breed publiek met een algemeen karakter. En specifieke communicatie gericht op geselecteerde doelgroepen. Alle communicatie is gericht op draagvlak en positieve beeldvorming. Dit gebeurt door de burger en specifieke doelgroepen proactief te informeren en te betrekken bij besluitvorming, projecten of de uitvoering van het waterschapswerk.

Alle waterschappers (bestuurders en medewerkers) zijn ambassadeur van het waterschap en hebben hiermee invloed op het imago van het waterschap. In de communicatie richt het waterschap zich in beginsel op de Zeeuwse belastingbetalende burger. Waterschap Scheldestromen staat midden in de Zeeuwse maatschappij en profileert zich als een moderne, betrouwbare en omgevingsgerichte organisatie. Onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen zijn: (langetermijnvisie) waterveiligheid, biodiversiteit, waterkwaliteit en zoet water. Daarnaast organiseert het waterschap in 2024 twee themabijeenkomsten voor belangstellenden.

3.8.2 Participatie

Waterschap Scheldestromen neemt de wensen en belangen van burgers, bedrijven, stakeholders en maatschappelijke instellingen serieus. Bovendien wil waterschap Scheldestromen omgevingsgericht werken. Het waterschap betreft burgers, belangengroepen en andere relevante partijen bij de uitvoering van projecten en doet ervaring op met participatie bij het formuleren van beleid. Participatie is geen doel op zich, maar wel een vanzelfsprekend onderdeel van ons werk. Participatie is maatwerk. Per project, beleid of werk kijkt het waterschap naar de maatschappelijke meerwaarde en kansen van participatie. Als dit niet zinvol of doelmatig is, wordt participatie niet als instrument ingezet. Het waterschap zorgt voor een transparant en toegankelijk proces, waarbij de spelregels en criteria voor deelname en besluitvorming vooraf duidelijk worden gemaakt. Belanghebbenden bij de activiteiten

van het waterschap worden op een toegankelijke manier betrokken of geïnformeerd. Participatie mag nooit ten koste gaan van de wettelijke taakuitvoering en opgaven van het waterschap en kan niet de democratische besluitvorming van de gekozen volksvertegenwoordigers in de algemene vergadering vervangen.

3.8.3 Lobby

Het waterschap wil de huidige lobby voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van waterveiligheid in Zeeland intensiveren. Tevens is er bestuurlijk behoefte om ook voor andere dossiers een effectieve lobby op te zetten, hiervoor wordt een integrale lobbystrategie ontwikkeld. Voorbeelden van onderwerpen zijn de toekomstige opgave voor de afvalwaterketen en de hierbij horende kosten die voortvloeien uit EU-eisen over het verwijderen van medicijnresten en microplastics uit afvalwater. Daarnaast gaat het om de voor Zeeland specifieke KRW-uitdagingen en de negatieve gevolgen ten aanzien van verzilting en de beschikbaarheid van zoet water.

Financiën

Het waterschap streeft naar een gezonde en op lange termijn houdbare financiële huishouding. Zeeland is een dunbevolkte provincie en moet alle kosten voor de taakuitvoering direct omslaan op 384.000 inwoners. Tegelijkertijd staan we voor grote maatschappelijke opgaven, daarom is een goed financieel beleid essentieel.

4.1

Ontwikkelingen

De tarieven van de waterschapsbelastingen mogen niet teveel stijgen. We streven ernaar om deze in de buurt van de inflatie indexatie te houden, zonder hierbij afbreuk te doen aan de taakuitvoering en de maatschappelijke opgaven waar het waterschap voor staat. De lasten van het waterschap moeten evenwichtig worden verdeeld. Via de reserves worden begrotingsoverschotten ingezet om de belastingdruk minder te laten stijgen en tegenvallers op te vangen. We hebben een kritische blik op de kosten en uitgaven bij het opstellen van begrotingen en de prioritering en uitvoering van projecten. Bij nieuw beleid en projecten, waarbij meerdere partijen betrokken zijn en belang hebben, streven we naar een evenwichtige kostenverdeling.

Het waterschapsbestuur is van mening dat werkzaamheden en projecten die worden uitgevoerd door een (lokale) overheid in dienst van het algemeen belang, niet btw-plichtig horen te zijn. Waterschap Scheldestromen brengt dit punt op de agenda van de Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën (CBCF) van de Unie van Waterschappen en doet dit bij voorkeur samen met andere waterschappen.

In deze bestuursperiode houden we bij financiële sturing op projecten rekening met de bruto in plaats van netto kosten. Hierbij wordt tevens, om goed te kunnen sturen,

onderscheid gemaakt tussen projecten vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en reguliere waterschapsprojecten. Bij investeringen en de uitvoering van projecten is menskracht bepalend voor wat het waterschap daadwerkelijk kan realiseren.

Het waterschap wordt geconfronteerd met risico's, waarvoor incidentele uitgaven nodig zijn. Op basis van de aard, omvang en kans van optreden met betrekking tot deze risico's wordt de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die binnen het waterschap beschikbaar zijn om onvoorziene kosten, die niet zijn opgenomen in de begroting, te dekken. Het weerstandsvermogen bestaat uit de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het waterschap streeft voor het weerstandsvermogen naar een B-waarde (1,4 - 2,0), oftewel ruim voldoende.

In deze bestuursperiode vindt een aantal nieuwe ontwikkelingen plaats op het gebied van controle en verantwoording, zoals de invoering van de Rekenkamer in 2024 en invoering van de rechtmatigheidsverantwoording (door het dagelijks bestuur) vanaf boekjaar 2025. Ook vindt er een herziening van het belastingstelsel plaats. Deze ontwikkelingen vragen om geld en capaciteit van de organisatie om ze goed te kunnen inbedden in de bedrijfsvoering.

4.2 Financiële uitgangspunten

Externe kosten:

Voor de externe kosten vindt jaarlijks bij het opstellen van de voorjaarsnota en de begroting een bijstelling plaats op basis van de door het Centraal Plan Bureau (CPB) afgegeven inflatiecijfer (CPI-index). Voor 2024 is 3,8% en voor de jaren 2025-2027 2,4% (conform de prognoses van augustus 2023).

Externe opbrengsten:

De externe opbrengsten worden op basis van een reële inschatting opgenomen in de begroting. Voor de uitkering wegen geldt dat deze wordt verhoogd op basis van de voor de externe kosten gehanteerde index. Bij de definitieve vaststelling van de wegeuitkering, op basis van het door het Rijk af te geven accres, vindt bijstelling plaats. De dividenduitkering van de Nederlandse Waterschapsbank is afhankelijk van de winst en besluitvorming bij de bank. De uitkering is voor het waterschap een algemeen dekkingsmiddel en is begroot op € 3 miljoen. Zodra de definitieve uitkering bekend is, zal de afwijking ten gunste of ten laste van de algemene reserve komen.

Personeelslasten:

Voor de personeelslasten vindt jaarlijks bij het opstellen van de voorjaarsnota en begroting een bijstelling plaats op basis van de door het Centraal Plan Bureau (CPB) afgegeven inflatiecijfer voor de lonen. Voor 2024 is dit 5,6% en voor de jaren 2025-2027 4,1% (conform de prognoses van augustus 2023).

Afschrijvingen:

De afschrijvingen voor het begrotingsjaar worden bepaald op basis van de afgeronde activa. Voor de meerjarenraming wordt uitgegaan van bestedingsvolumes met gemiddelde afschrijvingstermijnen per waterschapstaak.

Rentekosten:

De rentekosten van de leningenportefeuille staan vast. Jaarlijks wordt bij het opstellen van de begroting en de meerjarenraming de financieringsbehoefte bepaald. Nieuwe geldleningen worden opgenomen tegen de actuele rentestand.

Reserves:

Het waterschap streeft naar een weerstandsvermogen met niveau B (1,4 - 2,0), oftewel ruim voldoende. Momenteel is er sprake van een A ratio (uitstekend). Het surplus aan reserve kan met een jaarlijkse inzet van gemiddeld rond de € 2 miljoen

per jaar worden ingezet voor beperking van de lastendruk.

Waterschapsbeheerprogramma 2022-2027:

De extra kosten voor de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma zijn structureel € 4 miljoen per jaar. In de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 is hiervan de helft opgenomen. Het Waterschapsbeheerprogramma vormt een grote opgave met veel impact op financiën en capaciteit van de organisatie. Het feit dat niet al het werk hiervoor in 2024 kan worden uitgevoerd en dat de huidige situatie tot nieuwe bestuurlijke inzichten heeft geleid, vraagt om een bijstelling van het Waterschapsbeheerprogramma.

Overheveling investeringen naar exploitatie (baggerwerkzaamheden € 4,2 miljoen):

De nieuwe verantwoordingsvoorschriften voor de waterschappen zullen ingaan in 2025. Voor het eerst geldend voor de begroting 2025. Onderhoudsmatige baggerwerkzaamheden kunnen vanaf 2025 niet meer als investering worden verantwoord en moeten worden overgeheveld naar de exploitatie. Voor deze overheveling zal gebruik gemaakt worden van een overgangsregeling van vijf jaar. In de periode van 2025-2029 zal jaarlijks € 0,84 miljoen worden overgeheveld.

4.2.1 Bestuurlijke prestatie indicatoren (PI's) financiën

- PI 1: De streefwaarde van het weerstandsvermogen is niveau B (1,4 - 2,0).

Zeeland rekent op ons!

088 2461000
info@scheldestromen.nl
www.scheldestromen.nl

Waterschap **Scheldestromen**